

Prop. 102 L

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i petroleumsloven

*Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 15. april 2011,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

ESA (EFTAs overvåkningsorgan) har vurdert petroleumsloven i forhold til Norges forpliktelser under EØS-avtalen, herunder også i forhold til EUs konsesjonsdirektiv (direktiv 94/22/EF om betingelser for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner) som er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i petroleumsloven. ESA har i den forbindelse kommet til at petroleumsloven § 10-2 slik den nå er utformet, ikke fullt ut kan anses forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen. ESA synes likevel å legge til grunn at norske myndigheters praktisering av bestemmelsen er i tråd med prinsippene i EØS-avtalen.

Petroleumsloven § 10-2 krever i første ledd at rettighetshaver skal kunne lede sin petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel selvstendig fra Norge. I tredje ledd oppstilles det krav om bruk av baser i Norge.

Hensikten med lovendringen er å sikre bedre samsvar mellom lovens ordlyd og Norges forpliktelser under EØS-avtalen. I tillegg vil petroleumsloven § 10-2 gjennom endringen også bedre reflektere den praksis som er etablert i medhold av bestemmelsen.

I tillegg fremmes forslag om tekniske endringer i petroleumsloven §§ 4-12, 4-13 og 6-1. Ved en inkurie ble henvisninger i §§ 4-12 og 4-13 ikke endret som følge av endringer i paragrafnummeringen ved vedtakelsen av lov 27. juni 2003 nr.

68 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet. I § 6-1 henvises det til tinglysningsloven – lov 7. juni 1935 nr. 1 om tinglysning. Den riktige betegnelsen er lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysning. Henvisningene blir nå oppdatert.

2 Lovforslagets bakgrunn

Olje- og energidepartementet legger med dette frem forslag om endring av petroleumsloven (lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet) § 10-2. Denne bestemmelsen omhandler krav til organisasjon og ledelse av petroleumsvirksomhet, baser m.v. Lovforslaget har ikke vært på alminnelig høring. Årsaken er at forslaget er begrunnet i en innsigelse fra ESA (EFTAs overvåkningsorgan), som har vurdert petroleumsloven i forhold til EØS-avtalen. ESA har i den forbindelse kommet til at petroleumsloven § 10-2 slik den nå er formulert, ikke fullt ut kan anses forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen.

ESA fremholder i hovedsak at gjeldende § 10-2 i petroleumsloven ikke er i samsvar med EØS-avtalens bestemmelser om fri etableringsrett (EØS-avtalens artikkel 31) og om rett til å yte tjenester i Norge (EØS-avtalens artikkel 36), samt prinsippet om ikke-diskriminering på grunnlag av nasjonalitet, som blant annet er nedfelt i EØS-avtalens artikkel 4).

Første ledd oppstiller i dag krav om at rettighetshaver skal ha en organisasjon i Norge som gjør ham istand til lede sin petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel selvstendig fra Norge.

ESA forstår bestemmelsens ordlyd slik at rettighetshaver som vilkår for å utøve petroleumsvirksomhet i Norge har plikt til å etablere en fullt ut selvstendig organisasjon i Norge. ESA legger videre til grunn at denne organisasjonen må være slik innrettet at den skal sette rettighetshaver istand til å lede all petroleumsaktivitet i Norge gjennom dette selskapet. ESA forstår også bestemmelsen slik at norske myndigheter heller ikke vil akseptere at rettighetshaver anvender ressurser i et mor-, søster- eller datterselskap i et annet EØS-land til å utføre visse deler av petroleumsaktiviteten. ESA mener derfor at kravet i § 10-2 ulovlig begrenser rettighetshavers utøvelse av hans økonomiske aktivitet i Norge. Bestemmelsen kan således ikke anses forenlig med EØS-avtalens artikkel 31 om fri etableringsrett.

ESA mener også at det er tvilsomt om første ledd er i samsvar med EØS-avtalens grunnleggende prinsipp om ikke-diskriminering på grunnlag av nasjonalitet. Dette prinsippet innebærer bl.a. at vilkår ikke kan oppstilles dersom de er begrunnet i hensynet til å tilgodese landet. Et krav om at økonomisk aktivitet *må* foregå i et bestemt land, vil oftest bli ansett som et slikt vilkår.

ESA har gitt uttrykk for at kravet om at rettighetshaver må være representert i Norge kan begrunnes i sikkerhetshensyn, men at det i så fall må komme klart til uttrykk i bestemmelsen. ESA har også signalisert at myndighetenes praktisering av kravet aksepteres etter EØS-retten, men at innholdet i denne praksisen må komme klarere frem i ordlyden.

Det faktum at det også i dag er en unntaksbestemmelse i § 10-2 første ledd er ifølge ESA heller ikke tilstrekkelig til at bestemmelsen anses forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen. ESA fremholder at rettighetshaver skal sikres klarhet i hvilke krav som oppstilles gjennom å lese bestemmelsens ordlyd. Så lenge det ikke er oppstilt kriterier her for anvendelse av unntaket, vil rettighetshaver ikke ha slik sikkerhet.

I *tredje ledd* oppstilles et krav om bruk av baser i Norge. ESA mener at heller ikke ordlyden i denne bestemmelsen er i samsvar med EØS-avtalens artikkel 36 om fri adgang til å yte tjenester til og fra et hvilket som helst sted innenfor EØS-området. Ordlyden er heller ikke fullt ut forenlig med det grunnleggende prinsipp for det indre marked om ikke-diskriminering på grunnlag av nasjonalitet. Et krav om at økonomisk aktivitet *må*

foregå i et bestemt land vil oftest bli ansett som et vilkår som er begrunnet i hensynet til å tilgodese landet, hvilket det ikke er adgang til.

Hensikten med lovendringen er å sikre bedre samsvar mellom lovens ordlyd og Norges forpliktelser under EØS-avtalen. Samtidig vil den nye bestemmelsen bedre reflektere den praksis som er etablert i medhold av den.

3 Gjeldende rett

3.1 Innledning

Ved EØS-avtalen, som er gjort til norsk lov ved lov 27. november 1992 nr. 109, blir EFTA-statene i EØS en del av EUs indre marked. Det indre marked er basert på følgende hovedprinsipper: Fri bevegelse av varer, tjenester, personer og kapital, fri konkurranse og ikke-diskriminering på grunnlag av nasjonalitet. Av dette følger også at vilkår som oppstilles må være objektive og transparente.

Norge har også gjennomført enkelte EU-direktiver som får anvendelse for petroleumsvirksomhet underlagt norsk jurisdiksjon. Et av disse er det såkalte konsesjonsdirektivet (direktiv 94/22/EF om betingelser for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner). Direktivet er gjennomført i norsk rett ved bestemmelser i petroleumsloven og -forskriften. Direktivets artikkel 6 krever som hovedregel at vilkår som oppstilles for petroleumsvirksomheten utelukkende skal begrunnes i behovet for å sikre at virksomheten gjennomføres på en god måte. Staten kan likevel oppstille særskilte vilkår som er begrunnet i hensynet til

”nasjonal sikkerhet, offentlig orden, folkehelse, transportsikkerhet, miljøvern, vern av biologiske ressurser og nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller arkeologisk verdi, anleggenes og arbeidstakernes sikkerhet, planmessig ressursforvaltning (for eksempel utvinningstempo eller optimalisering av utvinningsvirksomheten) eller behovet for å sikre skatte- og avgiftsinntekter”.

Slike særskilte vilkår må imidlertid være innenfor rammen av Norges øvrige forpliktelser under EØS-avtalen. Det vil si at vilkårene må være egnet til å oppnå formålet, være proporsjonale og komme tilstrekkelig klart til uttrykk i lovgivningen. Slik sett er retten til å oppstille særskilte vil-

kår i medhold av konsesjonsdirektivets artikkel 6 nokså snever.

Etter departementets vurdering ligger petroleumslovens bestemmelser, slik de praktiseres, innenfor EØS-avtalen og konsesjonsdirektivets rammer.

3.2 Petroleumsloven § 10-2 første ledd

Petroleumsloven § 10-2 første ledd er i dag utformet som følger:

Rettighetshaver skal, med mindre departementet bestemmer noe annet, ha en organisasjon som er i stand til selvstendig å lede petroleumsvirksomheten fra Norge. Departementet kan for å oppnå dette stille bestemte krav til organisasjonen og selskapskapitalen.

Bestemmelsen krever at det stilles krav om at rettighetshaver skal være representert i Norge. Petroleumsvirksomheten på norsk kontinental-sokkel er meget kompleks og betinger aktiv involvering fra rettighetshavers side. Dette gjelder både ut fra ressursforvaltningshensyn som er Olje-og energidepartementet og Oljedirektoratets ansvar, og for etterlevelsen av gjeldende krav til helse, miljø og sikkerhet som er Arbeidsdepartementet og Petroleumstilsynets ansvar. Det følger av bestemmelsen at departementet kan gjøre unntak fra kravet om at rettighetshaveren skal ha organisasjon i Norge.

Bestemmelsen praktiseres slik at den åpner for at rettighetshaver kan velge den driftsform som anses mest formålstjenlig for å etterleve gjeldende lov- og forskriftsregler. Kravet til organisasjon i Norge vil således variere, blant annet ut fra den enkelte rettighetshavers virksomhet på norsk kontinental-sokkel. Det nærmere innholdet i kravet (for eksempel krav til bestemt kompetanse hos de ansatte i organisasjonen i Norge) vil i utgangspunktet måtte basere seg på skjønnsmessige vurderinger av virksomhetens art, omfang og kompleksitet. Et selskap som bare har tillatelse til å eie rørledninger, vil således oftest ikke måtte ha en like bredt anlagt organisasjon som en rettighetshaver etter en utvinningstillatelse.

I praksis aksepteres det at rettighetshaver av hensyn til effektiv ressursutnyttelse kan benytte kompetanse og ekspertise på tvers av landegrensene. I praksis kreves det således ikke at rettighetshaver etablerer parallelle organisasjoner i Norge og et annet land. På den annen side praktiseres kravet slik at en enkelt representant eller agent for rettighetshaver i Norge ikke vil være tilstrekkelig til å ivareta det ansvar og de oppgaver rettighetshaver har for sin petroleumsvirksomhet

på sokkelen. I praksis gis det heller ikke unntak fra kravet slik at rettighetshaver kan utøve sin petroleumsvirksomhet uten noen tilstedeværelse i Norge.

I utgangspunktet vil rettighetshaver derfor måtte sørge for å organisere seg slik at han til enhver tid er representert i Norge på en måte som gjør ham istand til å følge opp sin egen petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen. Rettighetshaver må også påse at han er istand til å følge alle gjeldende lover og regler for petroleumsvirksomheten – inklusive gjeldende helse-, miljø og sikkerhetslovgivning. Det norske petroleumssystemet er basert på en forutsetning om at alle rettighetshavere i en utvinningstillatelse skal kunne bidra aktivt til virksomheten. Alle rettighetshavere har en plikt til å bidra aktivt slik at gode beslutninger blir fattet i de ulike interessentskapene.

Dersom en rettighetshaver også er operatør, vil dette kreve mer av ham enn om han kun er rettighetshaver. Også en operatør vil imidlertid kunne bruke eventuelle ressurser som måtte finnes i et mor-, søster- eller datterselskap et annet sted – dette må være gjenstand for selskapets konkrete vurdering.

Helse-, miljø- og sikkerhetslovgivning for petroleumsvirksomhet er bygget opp med såkalte funksjonskrav. Det vil si at kravene sier hvilket sikkerhetsnivå som skal oppnås, men oppstiller i liten grad konkrete krav til hvordan dette skal oppnås. Det vil derved være opp til rettighetshaver hva han vil gjøre for å oppfylle dette regelverket. Men for å sikre oppfyllelse av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen vil det ofte være nødvendig med relativt tett og løpende kontakt mellom rettighetshaver/operatør og myndighetene.

Etterlevelsen av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivning for petroleumsvirksomhet er også basert på en forutsetning om et godt og løpende samarbeid mellom myndigheter, operatøren og arbeidstakerorganisasjonene. For å kunne delta fullt ut i dette trepartssamarbeidet, vil operatøren måtte ha en tilstedeværelse i Norge.

Erfaringsmessig vil derfor oljeselskaper med petroleumsvirksomhet i Norge av noe omfang også etablere seg med en organisasjon her.

Det er likevel også mulig for rettighetshaver å anvende kompetanse og kapasitet han måtte ha i andre land for å oppfylle sine forpliktelser i petroleumsvirksomheten i Norge. Det finnes samtidig eksempler på at petroleumsmyndighetene har oppstilt visse krav til hvilken kompetanse rettighetshaver/operatør må ha i sin organisasjon i Norge. Dette kan særlig være aktuelt for å etterleve sikkerhetskrav. Kompleksiteten ved petrole-

umsvirksomheten i Norge og de høye kravene til sikkerhet og miljø innebærer at det vanligvis ikke vil være tilstrekkelig med tilstedeværelse gjennom en eller to personer.

3.3 Petroleumsloven 10-2 tredje ledd

Petroleumsloven § 10-2 tredje ledd er i dag utformet som følger:

Petroleumsvirksomheten skal drives fra base i Norge. Rettighetshaver kan pålegges å bruke baser utpekt av departementet.

Bestemmelsen innebærer etter sin ordlyd et krav om at basebruk i petroleumsvirksomheten skal skje ved hjelp av base i Norge. Erfaringsmessig vil interessentskapet bruke den basen som er mest lønnsom for interessentskapet. I praksis har det vært ansett både mest effektivt og mest lønnsomt å bruke baser i Norge til leveranser av varer og tjenester. Det samme vil oftest gjelde helikoptertjenester. Men eksempelvis skip med forskjellige typer støttefunksjoner, slik som kranfartøyer, rørleggingsfartøyer, hjelpefartøyer mv vil i praksis komme fra flere steder innenfor EØS-området.

Selv om det må anses forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen å akseptere at rettighetshaver bruker den basen som er mest lønnsom for interessentskapet, legger ESA til grunn at ordlyden ikke gir rettighetshaver den nødvendige klarhet for hvilke krav som i praksis stilles.

4 Departementets vurdering

4.1 Petroleumsloven § 10-2 første ledd

I praksis er § 10-2 første ledd anvendt slik at rettighetshaver må være representert i Norge dersom han skal utøve petroleumsvirksomhet her. Rettighetshaver vil ha fleksibilitet med hensyn til hvordan virksomheten organiseres. De større oljeselskapene vil typisk ha kompetansemiljøer i andre land som de også vil benytte i petroleumsvirksomheten i Norge. Rettighetshaver må imidlertid sørge for at han er representert slik at han til enhver tid kan fatte informerte beslutninger om sin petroleumsvirksomhet i Norge.

Hva som vil kreves i praksis vil måtte avhenge av størrelsen, omfanget og kompleksiteten på rettighetshavers petroleumsaktivitet i Norge, herunder om han er operatør eller ikke.

Et særlig spørsmål i denne forbindelse er plasseringen av en driftsorganisasjon. Når det er besluttet at et nytt felt skal bygges ut, er det ofte praktisk å drive feltet fra et sted som ikke ligger altfor langt borte fra feltet.

Hovedbegrunnelsen for kravet i § 10-2 første ledd er hensynet til god ressursforvaltning og til helse, miljø og sikkerhet. Olje- og energidepartementet legger til grunn at dette er legitime hensyn i forhold til konsesjonsdirektivet og har også på basis av den etablerte praksis lagt til grunn at bestemmelsen i § 10-2 første ledd er proporsjonal i forhold til Norges forpliktelser under EØS-avtalen. ESA mener på sin side at bestemmelsen må omformuleres noe, både for å bli bedre i samsvar med Norges forpliktelser under EØS-avtalen, og for å reflektere praksis bedre. Olje- og energidepartementet vil derfor også foreslå tilpasninger i denne bestemmelsen for å bringe den i bedre overensstemmelse med praksis.

4.2 Petroleumsloven § 10-2 tredje ledd

Slik bestemmelsen er praktisert, vil rettighetshaver på kommersielt grunnlag beslutte hvilke baser han skal benytte i petroleumsvirksomheten. Det viser seg i praksis at det mest kostnadseffektive for rettighetshaver i de fleste tilfelle er å bruke baser i Norge. Dette gjelder ikke minst på grunn av transportkostnadene ved bruk av baser i andre land.

ESA har signalisert at departementets praksis med å legge rettighetshavers kommersielle hensyn til grunn for basevalg er forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen. Ordlyden i § 10-2 tredje ledd bidrar imidlertid ikke til å gi rettighetshaver den nødvendige klarhet for de krav som oppstilles. Olje- og energidepartementet vil derfor også foreslå tilpasninger i denne bestemmelsen for å bringe den i bedre overensstemmelse med praksis.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til nye bestemmelser i petroleumsloven § 10-2 første og annet ledd reflekterer den praksis som følges i dag. Departementet kan derfor ikke se at endringen vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning, verken for departementet eller for rettighetshaverne.

6 Merknader til bestemmelsene i lovforslaget

6.1 Til petroleumsloven § 10-2 nytt første ledd

I *første punktum* pålegges rettighetshaver en særskilt plikt til å sørge for at hans petroleumsvirksomhet i Norge kan utøves på forsvarlig måte i samsvar med gjeldende lovgivning. Kravet reflekterer det som også følger av petroleumsloven § 4-1 annet punktum i produksjonsfasen – nemlig at rettighetshaver skal påse at utvinningen skjer i samsvar med forsvarlige tekniske og sunne økonomiske prinsipper. § 10-2 gjelder for alle faser av virksomheten og vil derved understreke viktigheten av at rettighetshaver skal drive sin petroleumsvirksomhet forsvarlig, og av at han i den forbindelse må være godt kjent med alle de krav som gjelder i så måte. I tillegg understrekes det i første ledd at hensynet til god ressursforvaltning, som knesettes som et grunnleggende prinsipp for petroleumsvirksomheten i § 1-2 annet ledd, også er en av de plikter rettighetshaver må etterleve i petroleumsvirksomheten i Norge. Det samme gjelder alle aktuelle krav til helse, miljø og sikkerhet, som er avgjørende for en forsvarlig utøvelse av petroleumsvirksomheten.

Det følger av *annet punktum* at rettighetshaver skal innrette sin organisasjon i Norge slik at han til enhver tid kan fatte informerte beslutninger om sin egen virksomhet i henhold til kravene i petroleumsloven. Det betyr at det i utgangspunktet vil være opp til rettighetshaver å beslutte hvor i Norge organisasjonen skal ligge, hvordan organisasjonen skal være bygget opp med hensyn til antall ansatte og hvilke kvalifikasjoner de skal ha, forutsatt at organisasjonen setter rettighetshaver istand til å kunne fatte informerte beslutninger. Rettighetshaver må dermed være representert slik at han til enhver tid er kjent med alle aktuelle forpliktelser som påhviler ham i henhold til gjeldende lovgivning og hvordan de er regulert i den aktuelle lovgivningen. Bestemmelsen innebærer intet krav til rettighetshaver om at han må etablere en fullt ut selvstendig organisasjon i Norge. Den gir rettighetshaver fleksibilitet til å trekke på kompetanse andre steder.

Bestemmelsen er utformet slik at den reflekterer den praksis som også i dag følges i medhold av § 10-2 første ledd, se nærmere i pkt. 3.2 ovenfor.

6.2 Til petroleumsloven § 10-2 nytt annet ledd

I henhold til *annet ledd første punktum* kan departementet oppstille særskilte krav til rettighetshavers organisasjon i det konkrete tilfelle. Myndighetene vil imidlertid ikke kunne oppstille generelle krav til rettighetshavers organisasjon i medhold av denne bestemmelsen.

Kravene som eventuelt oppstilles, må være utformet på basis av omfanget på rettighetshavers petroleumsvirksomhet i Norge. Videre vil hensynet til god ressursforvaltning og til helse-, miljø og sikkerhet være bestemmende for de krav som eventuelt oppstilles. Dette innebærer at myndighetene vil kunne oppstille vilkår både med hensyn til antall ansatte i organisasjonen og hvilke kvalifikasjoner de skal ha for å påse at rettighetshaver kan fatte informerte beslutninger om sin egen virksomhet. Rettighetshaver under en utvinnings-tillatelse vil således normalt måtte sørge for at det både finnes kompetanse på geologi, boring, helse, miljø og sikkerhet her. Dette betyr i praksis at en slik organisasjon oftest vil måtte bestå av minst fem til ni personer. Dersom rettighetshaver bare driver sin virksomhet i Norge som eier av en rørledning, vil det likevel ikke bli krevet at han har all den kompetansen som trengs for leting og produksjon i sin organisasjon. Hva slags organisasjon som i så fall vil være nødvendig, vil måtte bli gjenstand for en dialog mellom rettighetshaver og petroleumsmyndighetene.

Slik bestemmelsen er utformet, kan departementet oppstille eventuelle krav til rettighetshavers organisasjon i Norge på ethvert stadium i virksomheten.

I henhold til *annet punktum* kan departementet i visse tilfelle også pålegge rettighetshaver å bruke bestemte baser utpekt av departementet. Hensynene bak regelen er de samme som i første ledd – nemlig god ressursforvaltning eller helse, miljø og sikkerhet. Bestemmelsen er følgelig ingen generell hjemmel for å pålegge rettighetshaver å bruke en base i Norge. Basens geografiske beliggenhet vil ikke kunne begrunne et eventuelt pålegg om at denne skal anvendes – det er kun hensynet til god ressursforvaltning eller til helse, miljø og sikkerhet som kan begrunne et slikt pålegg.

Denne bestemmelsen vil som hovedregel heller ikke kunne begrunne et pålegg om å bygge en helt ny base som alternativ til å benytte en eksisterende – dette vil rettighetshaver eventuelt måtte beslutte selv på kommersielt grunnlag.

Olje- og energidepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i petroleumsloven.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i petroleumsloven i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringer i petroleumsloven

I

I lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 4-12 annet ledd annet punktum skal lyde:

For transporten gjelder § 4-10 fjerde ledd tilsvarende.

§ 4-13 annet ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i § 4-12 annet ledd kommer tilsvarende til anvendelse såfremt den spesielle situasjon ikke tilsier noe annet.

§ 6-1 tredje ledd skal lyde:

Lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing kapitlene 2 og 3 gjelder tilsvarende så langt de passer og ikke annet følger av loven her eller forskrifter gitt i medhold av loven.

§ 10-2 skal lyde:

Ledelse av petroleumsvirksomhet, base m.v.

Rettighetshaver skal påse at virksomheten kan utøves på forsvarlig måte i samsvar med gjeldende

lovgivning og under ivaretagelse av hensynet til god ressursforvaltning, helse, miljø og sikkerhet. Rettighetshavers organisasjon i Norge skal ha en struktur og størrelse som gjør at rettighetshaver til enhver tid kan fatte informerte beslutninger om sin petroleumsvirksomhet etter denne lov.

For å sikre etterlevelse av første ledd kan departementet i det enkelte tilfelle, og i den grad det anses nødvendig i forhold til omfanget av rettighetshavers virksomhet, oppstille særskilte krav til rettighetshavers organisasjon i Norge. Departementet kan også, dersom hensynet til god ressursforvaltning eller helse, miljø og sikkerhet tilsier det, pålegge rettighetshaver å bruke bestemte baser.

Rettighetshaver skal påse at forholdene blir lagt til rette, slik at fagforeningsvirksomhet blant egne ansatte og entreprenørens og underentreprenørens personell kan foregå i samsvar med norsk praksis.

II

Loven trer ikraft straks.
